

Överenskommelse i Västmanlands län mellan
kommunernas socialtjänster och Polis-
myndigheten i Västmanlands län
om samverkan vid brottsoffer-
och personsäkerhetsarbete
2010 –

ARBOGA KOMMUN

SALA
KOMMUN

Surahammars
kommun

KÖPINGS
KOMMUN

Innehållsförteckning

Inledning	3
Polisens personsäkerhetsarbete	3
Socialtjänstens ansvar för brottsoffer	4
Organisation och ansvarsfördelning	4
Skyddsåtgärder	6
Avslutande av ett skyddsärende	7
Övrigt	7
Bilaga 1	
Undertecknande av överenskommelsen	8
Bilaga 2	
Sammanställning över brottsofferverksamheterna per kommun	9
Bilaga 3	
Gemensam skyddsplan	10
Bilaga 4	
Bakgrund till samverkansöverenskommelse	12
Gällande rätt	12
Polisen	
Socialnämnden	
Allmänt om medarbetare som hotas	

myndigheter. PSS ansvarar för att samordna Polisens personsäkerhetsarbete i länet gällande alla skyddsärenden där *alla olika kategorier av skyddspersoner ingår*. PSS har även utvecklat ett stort kontaktnät med andra myndigheter och organisationer i syfte att hjälpa, skydda och stötta människor som är i behov av brottsofferstöd och skydd.

Personsäkerhetsarbetet vid PSS utformas så att obehörig insyn förhindras. Detta gäller särskilt arbetsmetoder, lokaler, utrustning, taktiskt uppträdande samt information gällande specifika skyddsärenden med mera.

Om behovet av skydd uppmärksammas av Polisen och skyddspersonen är i behov av insatser från Socialtjänsten och denne samtycker till detta tas en kontakt med berörd handläggare på Socialtjänsten om skyddspersonen har en sådan kontakt. Annars tas en kontakt med mottagningsfunktionen på respektive kommun.

Socialtjänstens ansvar för brottsofferarbete

I 5 kap 11 § socialtjänstlagen regleras kommunernas ansvar för brottsoffer. ”Till socialnämndens uppgifter hör att verka för att *den som utsätts för brott och dennes närstående* får stöd och hjälp. Socialnämnden skall *särskilt beakta att kvinnor* som är eller har varit utsatta för våld eller andra övergrepp av närstående kan vara i behov av stöd och hjälp för att förändra sin situation. Socialnämnden skall också *särskilt beakta att barn* som bevittnat våld eller andra övergrepp av eller mot närstående vuxna är offer för brott och kan vara i behov av stöd och hjälp.”

Socialtjänsten organiserar ofta detta brottsofferstöd genom bidrag till brottsoffer- och kvinnojourer dit den som utsatts för brott kan vända sig för att få råd och stöd utan att kontakta myndigheten. Flera kommuner har också råd- och stödverksamhet som särskilt riktar sig till kvinnor och unga brottsoffer. För Västerås, Köping och Arboga kommun finns Kvinnocentrum som är beläget i Västerås. Kvinnocentrum har en samordningsfunktion gällande skyddet för de kvinnor som är boende i dessa kommuner och som söker sig till denna verksamhet. Se sammanställning över brottsofferverksamheter per kommun. (Se bilaga 2)

Vid behov av bistånd enligt 4 kap socialtjänstlagen i form av ekonomiskt hjälp, skyddat boende eller andra mer kvalificerade stödinsatser kan brottsoffer vända sig till socialkontoren för att ansöka om sådan hjälp. Innan beslut om bistånd fattas ska en individuell prövning göras. Bistånd från Socialtjänsten kan beviljas först när den enskilde inte själv kan tillgodose behovet eller få det tillgodosedda på annat sätt. Det innebär att både behovet av insatser och den enskildes egna resurser i form av tillgångar utreds innan ett beslut om bistånd fattas. Ett viktigt underlag i behovsbedömningen är Polisens hot- och riskbedömning.

I de fall skyddsbehov kan antas uppkomma i ett polisanmält ärende och som handläggs inom Socialtjänsten tas en kontakt med Polismyndigheten genom enhetschefen på PSS.

Organisation och ansvarsfördelning

Socialtjänsten ansvarar för att göra en bedömning av behovet av socialt och ekonomiskt stöd, medan Polismyndigheten bedömer och ansvarar för de operativa säkerhetshöjande åtgärderna.

Polismyndigheten ansvarar även för att utifrån upprättade hot- och riskbedömningar skriva utlåtanden på begäran av Skatteverket gällande beslut om skyddade personuppgifter. Socialtjänsten är också behöriga att skriva utlåtanden till Skatteverket. Det kan vara lämpligt de i fall där de bedöms ha större kunskap och inblick i det specifika ärendet.

Åklagarmyndigheten beslutar om besöksförbud och PSS ansvarar för det brottspreventiva arbetet med uppföljningar av besöksförbuden i länet och agerar kontaktperson till alla de som är skyddade av och ålagda besöksförbud. Parterna som omfattas av besöksförbud kan via Socialtjänsten begära hjälp gällande överlämning av eventuella gemensamma barn i de fall då detta inte går att lösa på annat sätt.

Skyddsåtgärder

Skyddsåtgärder kopplade till hot- och riskbedömningen indelas i offensiva och defensiva åtgärder.

Exempel på offensivt skydd är

- öppen övervakning/störning, medling, konsekvensamtal, besöksförbud, uppföljning och prioritering av besöksförbud med mera.

Exempel på defensivt skydd är

- skyddslarm eller andra tekniska eller säkerhetshöjande åtgärder, hemligt telefonnummer eller telefonabonnemang, skyddade personuppgifter, tillfälligt hemligt/skyddat boende, omlokalisering med mera.

Hemligt och skyddat boende

I första hand ska undersökas om brottsoffret *tillfälligt* kan bo hos någon vän eller släkting om detta bedöms lämpligt. Detta är även viktigt för att brottsoffret kan vara betjänt utav det sociala stöd av sitt nätverk som är viktigt i en sådan utsatt situation.

Med ett *tillfälligt hemligt boende* avses sådant boende där adressen är okänd för alla utom skyddspersonen och inblandad personal. Ett hemligt boende kan vara en bostad hos en till skyddspersonen vän/släkting, ett rum på hotell, lägenhet, familjehem, behandlingshem, vandrarhem, stuga eller liknande.

Med *tillfälligt skyddat boende* avses sådant boende såsom hemliga boenden med bemanning av personal dygnet runt eller på annat sätt förhöjd säkerhet.

Det är av yttersta vikt att det tydligt påtalas för skyddspersonen och övriga inblandade att de inte får tala om för någon var denne befinner sig under tiden för vistelsen på det hemliga/skyddade boendet. Om skyddspersonen skulle röja adressen utsätter denne både sig själv och inblandad personal som ansvarar för säkerhetsarbetet för allvarliga risker.

Arbetsmetoderna på PSS är sådana att de hemliga/skyddade boendena i vissa fall enbart är kända för berörd polispersonal. Detta för att höja säkerheten ytterligare då detta anses nödvändigt. Ett sådant exempel är hanteringen av fakturor från dessa vistelser.

Bilaga 1

Detta avtal är upprättat 2009-11-11 av

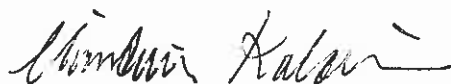
Eva Sahlén
Direktör
Västerås kommun

David Schanzer-Larsen
Förvaltningschef
Köpings kommun

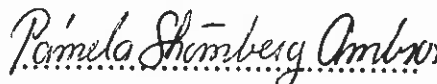
Lena Dibbern
Förvaltningschef
Arboga kommun

Christina Kaloinen
Socialchef
Fagersta kommun

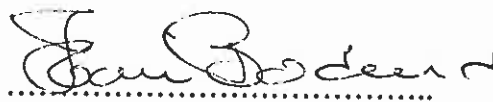
Cecilia Wassén
Socialchef
Hallstahammar kommun

Pamela Strömberg Ambros
Socialchef
Kungsör kommun

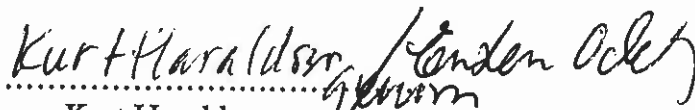
Kerstin Olla-Stahre
Socialchef
Norberg kommun

Karin Bodlund
Vård- och omsorgschef
Sala kommun

Per Österberg
Vård- och omsorgschef
Skinskattebergs kommun

Kurt Haraldsson
Chef skola-omsorg
Surahammars kommun

Lars Hallberg
Länspolismästare
Polismyndigheten i Västmanlands län

Maria Kanka
Kommissarie/enhetschef
Personsäkerhetssamordningen
Polismyndigheten i Västmanlands län

Gemensamt beslutsunderlag/skyddsplan avseende personsäkerhetsarbete för Namn

1 Inledning

Skyddsplanen avser ... och dennes familjemedlemmar...som på olika sätt kan komma att bli berörda av att... är hotad.

1.1 Berörda personer

Namn och pers.nr	
Bostad	
Familj	
Telefonnummer	
Ansvarig handläggare PSS	
Kontaktperson Soc	

2 Övergripande beskrivning och hotbild

Skyddsplanen är upprättad i syfte att dokumentera rekommenderade skyddsåtgärder som har sin grund i underliggande dokument som exempelvis genomförd hot- och riskbedömning. Det föreligger en bedömd... hotbild, med en...risk för upprepad utsatthet för brott enligt analys som baserar sig på metoden SARA/SAM/PATRIARK eller upprättad hotbildsanalys från Underrättelseavdelningen.

3 Säkerhetshöjande åtgärder

Enligt hot- och riskbedömning rekommenderas åtgärder i ärendet såsom.....

4 Ansvarsfördelning

Socialtjänsten åtar sig att
Polismyndigheten åtar sig att

5 Uppföljning av ärendet

Bilaga 4

Bakgrund till samverkansöverenskommelse

I början på 1990-talet uppmärksammades problemet med våld och hot mot vittnen i ett antal rapporter. På senare tid har även hot och våld mot personal som ingår i rättskedjan uppmärksammats. Det är inte ovanligt att målsägare och vittnen hoppar av rättsprocessen på grund av rädsla för repressalier. Det blir också vanligare att målsägare och vittnen väljer att avstå från att kontakta Polisen på grund av rädsla och uppgivenhet. En förutsättning för att en rättsprocess och rättsäkerheten i Sverige ska fungera, är att människor har förtroende för rättssamhället, och av den anledningen vågar ställa upp och vittna.

I propositionen 2006/07:38 Socialtjänstens stöd till våldsutsatta kvinnor föreslås ett förtydligande av Socialtjänstens ansvar för insatser för brottsoffer, främst våldsutsatta kvinnor och barn som bevittnat våld. Regeringen har gjort bedömningen att det i syfte att kvalitetsutveckla och förbättra Socialtjänstens stöd krävs en ambitionshöjning och ett helhetsgrepp. Det bör även utvecklas strukturerade och samordnade insatser på kommunal nivå där samverkan mellan myndigheterna är en självklar del. En fungerande samverkan, både på en övergripande nivå och i enskilda ärenden, är ur många aspekter en förutsättning för att Socialtjänsten ska kunna lösa sina uppgifter på ett tillfredsställande sätt och uppfylla de krav som ställs i lagstiftningen.² I detta avseende har Rättsväsendets myndigheter en central roll att fylla. För att arbetet ska bli framgångsrikt räcker det emellertid inte att rättsväsendet ökar sina insatser. Det som därutöver behövs är en bred mobilisering över organisationsgränser och beslutsnivåer.³

Regeringen konstaterar att insatser som riktar sig till våldsutövande män är en viktig del i arbetet att bekämpa och förebygga mäns våld mot kvinnor. I detta sammanhang har Socialtjänsten ett ansvar för att ta ett helhetsgrepp om frågan och se till att hela familjen får den hjälp och det stöd som respektive person behöver.⁴ Vid Polismyndigheten bör till exempel utredare i familjevåldsärenden hänvisa de våldsutövande männen i länet till lämplig stödorganisation, till exempel till Kriscentrum för Män i Västmanland.

Gällande rätt

Polisen

Enligt Polislagen § 2 tillhör det Polisens uppgifter att lämna allmänheten skydd, upplysningar och annan hjälp, när sådant bistånd lämpligen ges av Polisen.

En annan fråga av stor vikt är Polisens skyldighet att informera målsäganden om vilka myndigheter, organisationer och andra som kan lämna stöd och hjälp. Enligt 13 a § tredje stycket förundersökningskungörelsen (1947:948) skall sådan information lämnas i lämplig utsträckning. Denna skyldighet åligger samtliga polisanställda som tar upp en polisanmälan.

² Prop. 2006/07:38, Socialtjänstens stöd till våldsutsatta kvinnor, s.1 och 15.

³ Ds 2008:38, Nationell mobilisering mot den grova organiserade brottsligheten - överväganden och förslag, s 78.

⁴ a.a.s. 25.

TELEFONLISTA

Sammanställning av brottsofferverksamheter per kommun

- A. Brottsofferjouren
- B. Kvinnojouren
- C. Kvinnocentrum
- D. Socialkontor vuxenmottagning
- E. Försörjningsstöd mottagning
- F. Socialkontor barn och/eller insatser för barn (brottsoffer eller bevittnat våld)
- G. Socialkontor ungdomar och/eller insatser för ungdomar (brottsoffer eller bevittnat våld)
- H. Socialjour icke kontorstid

	<u>ARBOGA</u>	<u>FAGERSTA</u>	<u>HALLSTA- HAMMAR</u>
A.		0223-71170	
A.	0221-20091	021-413260	0220-17337
B.	0221-24490	0223-12850	0220 29015
B.		070-2751928	
C.	021-393710	-	-
D - G	0589-87040	0223-44260	0220 24346
H.	021-392066 eller 11414	021-392066 eller 11414	021 392066 eller 11414
	<u>KUNGSÖR</u>	<u>KÖPING</u>	<u>NORBERG</u>
A.			0223-71170
A.	0221-20091	0221-20091	021-413260
B.	016 512109	0221-24490	0223-12850
B.			070-2751928
C.	-	021-393710	-
D - G.	0227-600000	0221-25000	0223-29000
H.	021 392066 eller 11414	021 392066 eller 11414	021-392066 eller 11414
	<u>SALA</u>	<u>SKINNSKATTEBERG</u>	<u>SURAHAMMAR</u>
A.		0223-71170	
A.	0224-86440	021 413260	0220-17337
B.	0224-18289	0223-12850	0220-29015
B.			076-7140208
C.	-	-	-
D - G.	0224-55351	0222-45000	0220-39040
H.	021-392066 eller 11414	021-392066 eller 11414	021-392066 eller 11414